

Nieuwe vangstmethode samen vervolmaken

In de kenniskring outrig delen een aantal Noordzeevissers hun ervaringen over een nieuwe vangstmethode, die brandstof bespaart en het bodemleven beter intact laat. Het grootste knelpunt: er wordt te weinig tong mee gevangen.

‘Ja, dit is wel een idee’, mompelt Hein Nentjes voor zich uit. De vissers van de kenniskring outrig bekijken met z'n allen een filmpje van twee van hun collega's. Tot in detail is te zien hoe die de nieuwe methode met vallen en opstaan steeds beter onder de knie krijgen. Vooral de manier waarop de broers Ellen de netten weer binnenboord halen oogst bewondering van visser Nentjes en de andere aanwezigen. Te zien is hoe één man met een draai aan de hendel bovenop de brug het zware bord waaraan het vistuig hangt, binnenhaalt. Anderen worstelen vaak met een paar man en zien het tuig vervaarlijk heen en weer slingeren voordat het net met visborden definitief binnen boord is.

Het uitzetten en binnenhalen van de netten gaat bij outriggen anders dan bij de traditionele manier van vissen op platvis. Bij outriggen hangen de netten aan twee gieken buitenboord. Aan de netten zitten twee grote visborden vast en de netten zijn verzaagd met rubber of kettingen om ze goed onder water te krijgen en boven de zeebodem te houden. Het vistuig is veel lichter dan bij de traditionele boomkorvisserij. Dit bespaart brandstof en ook is de beroering van de zeebodem minder, waardoor de impact op het bodemleven minder is.

>> Superenthousiast

De deelnemers aan de kenniskring hebben allen ervaring met outriggen en willen er graag mee verder gaan, vertellen ze. Maar ook zijn ze er allemaal inmiddels mee gestopt. Schol vangen gaat goed, maar tong lukt bijna niet. Wie een tongquotum heeft, wil dat volmaken, zeker omdat de scholprijzen erg laag zijn. Bovendien

werkt outriggen alleen bij mooi weer. Henk Visser uit Urk: ‘Ik ben nog steeds superenthousiast. Ik sta er elke keer weer versteld van dat je met zulk licht materiaal zoveel vis vangt. Maar met de huidige scholprijzen en het quotum is het gewoon niet vol te houden.’

>> Ervaringen delen

Ook al vissen de vissers op dit moment weer met de boomkor, allen willen weten hoe de anderen het outriggen doen. Want zodra het mogelijk is, willen ze weer outriggen. Een aantal vissers presenteert zijn bevindingen met een filmpje of een powerpointpresentatie. Ze zijn heel open en vertellen precies wat goed ging en wat niet. Het gaat over het soort netten, de rubber pezen die je eraan vast kunt maken of de vorm en de zwaarte van de borden waar het net aan vast zit. Eén visser vertelt dat hij slim dacht te zijn door met twee wartels (draaibare bout aan een kettingeind) de netten stabiel te laten hangen. Vervolgens raakten de netten volledig in elkaar verward. Gegrinnik alom. De vragen gaan over hoe je de gieken vastzet als er een “bries” (harde wind) is, met welke snelheid er gevestigd wordt (in mijlen per uur) en of de methode ook werkt in de slappe grond. Details maken de verschillen, die soms oplopen tot 1500 liter meer of juist minder gasolieverbruik in een week.

>> Gewoon uitproberen

Cees van den Berg van de kotter NG1 was samen met Erik Ellen de initiatiefnemer van de kenniskring outrig. Van den Berg en drie Urker collega's van UK47, UK246 en SC25 zijn in 2006 als eersten op projectbasis begonnen met outriggen. Van den Berg liet een

Kenniskringen Visserij

Het project Kenniskringen Visserij bestaat uit twaalf (studie)groepen van vissers die rondom een gezamenlijke vraag of probleem een oplossing zoeken. Doordat de vissers onderling en met onderzoekers, andere betrokken partijen in de keten en de maatschappij samenwerken, zijn ze in staat hun sector te verduurzamen en weer winstgevend te maken. In de kenniskringen gaat het om kostenbesparing, opbrengstverhoging en vermindering van de ecologische impact van de visserij. Het ministerie van LNV financiert de ondersteuning van Wageningen UR aan de Kenniskringen Visserij. De kenniskring outrig bestaat uit Urker, Texelse en Belgische vissers.

Meer informatie: Kees Taal, t 070 3358170, e kees.taal@wur.nl, i www.kenniskringvisserij.nl
i www.syscope.wur.nl > dossiers > technische innovaties

paar maal nieuwe netten maken. De eerste heeft hij laten tekenen en maken, maar hij was niet tevreden. Hij reisde naar Denemarken en heeft daar een nieuwe gekocht. 'Dat gaf 2500 euro vangstverschil per week, dus heb ik snel een tweede aangeschaft.' Daarmee heeft Van den Berg twee jaar gevestigd en vervolgens weer nieuwe laten maken, met een iets grotere opening. 'Elk aangepast net geeft toch weer vijf tot tien procent verbetering, door een iets ander ontwerp, ander materiaal. Ik denk dat als je dit nog vijf jaar doet, we nog veel verder komen. Al zitten we denk ik nu al wel op tachtig procent van de potentiële capaciteit. Maar dat experimenteren kan alleen als de kosten betaald worden. Zonder project hadden we niet eens nieuwe netten gekocht.'

>> Achter de kombuistafel

Dat brengt de kenniskring tot de vraag: hoe verder? 'De ideeën liggen niet op een plankje. Je moet dingen zien, constateren en opeens denk je: hé, zo kan het', zegt een van de deelnemers. Een ander vult aan: 'Ja, de ideeën ontstaan achter de kombuistafel.' Kleine verbeteringen in het outriggen zien de deelnemers nog wel, maar een echt grote sprong verwachten ze daar niet van. Allen

opperen dat het outriggen gecombineerd moet worden met de pulskor, een methode waarmee met stroomdraden over de bodem de vis met elektrische schokken van de bodem worden opgeschrikt. Dan kan de tongvangst wellicht verdubbelen, zo is de verwachting. Henk Visser vindt de winst van deze bijeenkomst dat hij nu weet dat iedereen wat voelt voor outriggen met de pulskor. Wellicht biedt dat een mogelijkheid voor een nieuwe subsidieaanvraag. Bob van Marlen van Wageningen UR verwijst naar proeven met de pulskor in combinatie met andere vismethoden die in de Waddenzee gaan plaatsvinden. De uitkomsten daarvan zijn wellicht ook toepasbaar bij het outriggen.

De leden van de kenniskring hebben nog andere vragen te beantwoorden voor een volgende bijeenkomst. Zo worstelen ze er nog mee dat bij het outriggen de motoren maar voor veertig procent wordt benut, omdat de boten veel langzamer moeten varen. Daar kunnen niet alle motoren tegen. Ook willen ze een promotiefilm maken over de duurzame vangstmethode. Twee van de aanwezigen zullen zich hierop werpen. 'Laat dan wel goed zien dat outriggen veel beter is voor het bodemleven', wordt er nog geroepen. LN

Belgische onderzoekers laten een minuitvoering van het outrignet zien. Hiermee hebben ze proeven gedaan in een waterbassin.